

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 46 (569)

Fredagen den 18 november 1898.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam ————— kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. > 5:— Iduns Modet., månadsuppl. ——— > 3:— Barngarderoben ————— > 3:—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Öppen kl. 10—5. Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgåfningsstid: hvarje fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösnr endast för kompletteringar.)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påtörjadt tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
--	--	--	--	--	---

Prinsessan Thyra af Danmark.

Idun har liksom särskilda... vågar jag säga ordet ut... *mormorskänstor* för vår blåe prins' unga maka. Först var det för hennes moders skull, som vi älskade henne, så därför att hon bar namnet Ingeborg. Det ligger så mycken kärlek, så mycken poesi i detta namn, sångens och sagans Ingeborg. Och så till sist har hon förstått att fånga oss med sitt strålande leende.

För alla dessa egenskapers skull tager Idun så varmt del i prinsessan Ingeborgs lifs skiftningar. Gaf henne hela famnen full med välkomsthälsningar, när hon, en vän brud, vid sin ståtliga makes sida gjorde sitt intåg här i Stockholm. Tog del i hennes unga hjärtas första djupa sorg, när non för några veckor sedan förlorade sin farmoder. Och nu när hon för första gången i sitt eget hem hälsar sin mest jämnåriga syster välkommen, glädes Idun med henne och hoppas innerligt att detta deltagande ej kännas påträngande eller anses tråda grannlagenheten för nära, att vår »sessa lilla sessa» »tager med kärlek hvad af kärlek skänktes». De orden skrefvo en gång hennes höge svärfader till sin ädla maka, och med dem vill Idun uttrycka hvad vi mena, när vi med våra blickar och tankar följa prinsessan Ingeborg.

När för ej länge sedan budet kom om prinsessan Thyras hitkomst, glädes vi öfver den kära gästens utlovade besök. Men så kom ett nytt bud och förmälde, att hennes bror, prins Harald, fått skarlakansfeber. Ingen af den stora syskonkretsen hade förut drabbats af den allvarsamma sjukdomen. Men dess bättre, farhågan visade sig förhastad: det var en annan sjukdom af lindrigare art. Och nu står den efterlängtade lilla prinsessan midt ibland oss och ler och hälsar från barndomshemmets strand.

Uti Sophia Albertinas gamla palats vid Gustaf Adolfs torg, med dess hemtrefliga gemak, där nutid och forntid såväl blifvit sammanparade af konsterna händer, det gamla palatset där prins Carl först skådade dagens ljus och där han lekte sin barndoms första glada lekar, där vandrar nu hans unga maka omkring med sin kära gäst och utbyter minnen och hälsningar från hemmet hinsidan sundet. I fjorton dagar stannar prinsessan Thyra häruppe — fjorton dagar svinna hän med vindens hastighet, och det är så mycket som systerliga hjärtan hafva att anförtro hvarandra.

I tisdags morgon emottog prins Carl personligen vid stationen den »lilla svägerskan»,

Vill blott ett, men vill det af hela ditt hjärta.

M. Claudius.

men prinsessan Ingeborg, hans gemål, föredrog att få omfamna sin syster först inom hemmets murar.

Ja, språken nu unga furstinnor med varma sinnen om *allt*, som är eder dyrbart! Njuten i fulla drag af stundens lycka, af sällheten att äga hvarandra! Till prinsessan Ingeborg skulle vi vilja säga: när en gång lifvet med sina kraf, sitt ansvar beröfvat dig din ungdoms rosiga leende, ack, förblif äfven då för oss samma Ingeborg! Och till prinsessan Thyra: gifve Gud att, då stunden kommer att ett namn ristas i ditt hjärtas bok, det namnet då måtte vara lika manligt ädelt som den svågers, i hvars hem du nu är en hyllad gäst.

Adelaide Nauckhoff.

Borgfröken.

Då rutadt glas man varit njugg:
I mången höghvälfd fönsterglugg
Den fria fläkten spelar kallt
Med doft af tång och salt.

Dess bättre — liten jungfru fin
Så hvit som snö, så blond som lin,
Kan smyga hit från bågens sön
Att se på skiftblå ström.

Här kan med känslor utan namn
Hon sträcka ut sin unga famn
Och ropa ut till rymdens gud
Sin längtans klagoljud.

Hon står där, vän och midjesmärt,
Skarlakansdräkten skimrar hjärt.
Det syns på smycken, syns på bräm,
Att hon är högst förnäm.

Men trots båd' guld och hermelin
Har lilla munnen dyster min,
Och barmen häfves trånadssjuk
Allt under gyllenduk.

Fast slottets härskarinna — ack,
Som fången är hon med sin black.
Fast femton tärnor stå på tå,
Hon ensam är ändå.

Fast farmor ordar dagen lång
Om nyttan utaf pliktens tvång,
Fast gamle patern läser klok
Ur textad pärmebok —

Dock föga visdom präntas in
I detta ungdomsvarma sinn.
På farmors kält hon hört sig led,
Moralebokens med.

Hon sömmar blad och rosenblom
Med blick så trött, så glädjetom,
»Männ sanden i vårt tinglas rörs?»
Hon stundom undra hörs.

Djupt under bildprydd griftesten,
Dess hulla moder slumrar re'n,
Och fadren far kring fjärran haf
Att strida för en graf.

Ack, att han snarligt vände hem
Bevarad, sund till lif och lem,
Och röda korset så till sist
Blef bytt i palmekvist.

Till hennes stöd och hjärtevän
Han väljer nog en tapper sven.
Hon minns en läpp med mörka fjun,
En blick, som glänste brun.

Hon minns en yngling, rank och braf,
Som nämnde sig för hennes slaf
Och bar som kostlig amulett
En handske silkeslutt.

En gång på jaktens muntra stråt
Hon vid hans sida red framåt.
I riddarspelets segerglans
Hon honom räckt en krans.

Men nu, nu sitter hon i bur.
Ack, kom där blott en trubadur
Och löste bojans bittra tvång
Med makten af sin sång!

Ack, kom där blott från helig graf
En pilgrimsman med snäckprydd staf
Och bragte hälsning segerglad
Från Sions ljusa stad!

Men intet budskap — flyktig vind
Blott smeker glödhjet jungfrukind.
Och svalan, länd från fjärran led
Om intet ger besked.

O, ägde själen vingars par,
Den svingade i rymden snar
Och flög i rosig morgonbrand
Långt hän mot Österland!

Anna Knutson.

Förtrolighet mellan barn och föräldrar.

För mången mor utgör det en mycket bitter erfarenhet att finna hurusom, i den mån hennes barn växer upp, hennes roll såsom dess förtrogna inskränkes. Förtroendena öfverflyttas i stället till främmande — till vänner och bekanta. Ofta låter en mor detta sakförhållande gå sig djupt till sinnes, ja, hon tycker det å barnets sida innebära en oförklarlig kärlekslöshet, med hvilken hon ej kan förlika sig. Och dock är denna kallsinnighet oftast blott skenbar. Rådfrågade modern sin lugna eftertanke i stället för sin sårade moderskänsla, så skulle hon sannolikt i erfarenheterna från sin egen barndom finna den riktiga, om än icke tillfredsställande lösningen till den brydsamma gåtan af hennes barns minskade öppenhjärtighet.

Det lilla barnet skyndar genast till modern med sina önskingar, sina missöden och sina sorger. Det större barnet lägger allttjämt sina sorger och bekymmer i mo-

derms armar, men det förtror henne däremot icke lika obetingadt sina funderingar, iakttagelser och spekulationer. Och då dess omgifningskrets med den inträdande skolåldern alltmera vidgas, blir det företrädesvis inför de jämnårigas förstående sinne det nedlägger sina förtroenden i form af mera eller mindre djupsinniga funderingar, planer och luftslott samt begångna eller tilltänkta små dårskaper. Och skulle det vara någon äldre person, som hugnas med barnets små förtroenden, så blir det dock icke gärna modern; ty med en vaknande reflektion uppstår hos barnet en viss omedveten obegenhet att bikta sig för den, som har makten öfver det.

Modern gör klokast i att ignorera detta om än icke angenäma dock likväl ganska naturliga sakförhållande och blott vaka öfver, att hennes barn icke väljer dåliga umgängeskamrater. Och hon bör icke gräma sig öfver, att barnet förtror sina flyktiga intryck och framställningar åt andra; modern är dock den tillflykt barnet i missräknningens och sorgens stunder söker. Detta får hon nöja sig med, såsom tusende andra mödrar måste göra; ty det har städse varit mödrarnas lott att gifva, barnens företrädesrätt att taga. Men hvad barnen sålunda med själfviska hjärtan taga, det blir en gång deras ordning att med osjälfviska hjärtan gengälda åt den generation, som följer efter dem. Det tyckes vara naturens oundvikliga gång släktleden igenom.

Det är för öfrigt så lättbegripligt, att man helst vill känna sig såsom en jämlike till den, som man skall befinnas hugad att blotta sig för, att utgjuta sina förtroenden hos, ty föräldramyndigheten verkar såsom ett band, ett besvärande något, som lägger hinder i vägen för det okonstlade fria förtroendet.

Många föräldrar sätta till högsta mål för sin sträfvan att vinna barnens förtroende och söka därför så mycket som möjligt att anslå den ton, som lämpar sig för deras nivå och att göra sig till sina barns kamrater. Och denna ton af kamratlighet gentemot barnen kan nog hafva sina fördelar, men hvad föräldrarna egentligen äsyfta att vinna, barnens fulla, odelade förtroende, erhålla de dock icke, i den mening de uppfatta det.

Förtroende ligger det den största vikt uppå att barnen hysa till föräldrarna, men förtroendet är ej beroende af den oinskränkta förtroligheten. Och för att vinna sina barns förtroende behöfva föräldrarna ej ängsligt söka att göra sig till deras kamrater; deras fullständiga förtrogne blifva de trots allt dock icke. Och denna egenskap af förtrogne äger heller knappast så mycket värde, som föräldrarna hålla före. Af en sträfvan att vinna sina barns förtrolighet skall emellertid det egendomliga förhållande visa sig, att dottern lättare kommer på en kamratligt ogenerad fot med fadern än med modern, likasom att sonen kommer på en mera oskrymtadt förtrolig fot med modern än med fadern. Ett förhållande, som möjligen torde bero därpå, att barnen omedvetet känna sig kunna påräkna större öfver-

seende, och mindre förmåga att genomskåda dem hos det motsatta könet än hos det egna.

Den »nimbus» af »öfvermänniska», den atmosfär af respektgivande fordringsfullhet och vördnadsbjudande allvar, som omgaf forntidens föräldrar i förhållande till deras barn, var till men för det fria, otvungna umgänget. Innerligheten i förhållandet mellan föräldrar och barn har också betydligt vunnit på att man i detta afseende lättat på hemmets stränga fordringar på dekorum. Men allvaret och auktoritetsförhållandet — dessa omständigheter, som stå i vägen för att barnen önska göra föräldrarna till fullständigt förtrogne — kunna icke uppgifvas med mindre än att föräldraställningen mister i inflytande och hälgd.

Låten därför barnen först få anförtro bagatellerna åt sina utvalda; mor och far kunna verkligen, med mindre afsaknad än de äro böjda att föreställa sig, cedera att i detta afseende vara deras förtrogne. Att få förblifva den säkra skyddande hamn, till hvilken barnen med tillförsikt fly i livets allvarsstunder, det är för föräldrarna det väsentliga och det mest önskvärda.

Tora.

En middag.

En lifsbild för Idun af Hälla.

Unga herrskapet Vitt hade under de första åren af sitt äktenskap fört ett mera tillbakadraget och anspråkslöst lefnadssätt. Men med doktors växande praktik och åtskilliga på senare tiden iråkade förbindelser med det lilla N—s honoratiores hade de sett sig alltmera framdragna ur sin oberoendhet.

Nu hade de beslutat sig för att gifva sin första större middag. Den lilla doktorinnan fann det rent af oundvikligt, doktorn fann det önskvärdt och lämpligt. Och när den ordentlige och metodiske doktorn fann en sak lämplig, så kunde man vara förvisad om, att den verkligen var det. Hans studieskulder voro i det närmaste betalda, han tyckte därför, att han kunde unna sin lilla fru nöjet »att lefva med» en smula. Dessutom var det inte så utan, att icke doktorn själf börjat blifva något svag för umgängeslif och fina middagar.

Kom så den viktiga frågan, hvilka som skulle inbjudas, en fråga, som blef kinkig nog att afgöra, då utrymmet var begränsadt och umgängeskretsen blifvit alltmera utvidgad.

Öfverste Holters, baron Lindows och disponenten Stjernfält's afgjordes det utan vidare.

»Doktor Holmströms...» undrade därpå lilla frun.

»Ja, det är ju nödvändigt efter vi äro kolleger,» sade herrn. »Och Berggrens?»

»Dem tycker jag då inte vi behöfva bjuda,» förklarade lilla frun.

»Å nej, det kan vara onödigt,» medgaf herrn. »Nå, Boströms?»

»Tant har ju alltid varit så obeskrifligt vänlig mot oss,» sade lilla doktorinnan efter-sinnande.

»Ja, men gubben är för ogenerad och fri-språkig, och tillsammans med öfverstens och Lindows... Nej, vet du, det får vara. Vi få nog ändå, som vi talade om förut,

lof att göra en middag till i samma vefva. — Men Karlssons?»

»Den tråkiga, vulgära frun ihop med öfverstinnan! Nej, vet du, dem sammanföra vi då inte,» sade frun afgörande. »Och inte bjuda vi väl heller Karlströms?»

»Jo, det är alldeles nödvändigt, honom står jag i stora förbindelser till,» sade doktorn. »Fröken Hult då?»

»Henne ha vi då alldeles inga skyldigheter till,» förklarade frun.

»Nej, det kan du då ha rätt i.»

»Löjtnant v. Hall då?» frågade frun.

»Ja, honom bjuda vi, det är en sådan sällskapskarl.»

Därefter utsände doktorn och doktorinnan Vitt bjudningskort till de lyckliga, som vid denna vägning icke funnits för lätta.

Omsider kom den stora dagen. Och det begaf sig då, att endast ett fåtal af deras gamla stamtrupp af umgängesvänners skulle få vara med på festen. Lilla doktorinnan såg eller tyckte sig hafva sett sura och missnöjda miner både här och där hos de uteslutna vänner och bekanta, som hon händelsevis mött, sedan bjudningskortet utgätt; och medan hon sprungit omkring och gjort beställningar i fiskhallar, hos vildthandlanden och hos konditorn, hade hon redan i sitt stilla sinne gjort upp en ny tillställning för de uteslutna.

Den, som såg den yppiga effekt, hvilken den lilla piffiga doktorinnan lyckats framtrölla i salongen med sina arrangeringar af växter, näpna småting och lampskärmar med magiskt sken samt den verkligt lysande taffeln med sitt appendix af iskylare, vinbuteljer och vaktmästare, kunde knappast tro att härskaren öfver all denna härlighet någonsin vetat af, hvad det ville säga att med en blygsam praktik balansera en besvärlig och tryckande studieskuld.

Men all denna tillfälliga elegans, som kom den hederlige doktorn att svälla af själfkänsla och hans lilla fru att stråla af förtjusning, låta däremot den praktiska friherrinnan Lindow eller den rika fru Stjernfält — som lilla fru Vitt hyser en sådan respekt för — icke blända sig utaf och knappast någon annan heller. Friherrinnan Lindow lägger märke till det fina gamla damast-dukyget, som varit fru Vitts föräldrars, i öfrigt lämnar hon ståten obeaktad. Fru Stjernfält vet precis det pris karpens betingar och finner den rätt mager i förhållande till det oblyga priset. Och alla äro de vana att — utom hos baron Lindows, som själfva hålla betjänt — blifva uppassade af dessa långa räklar till vaktmästare. Det är blott den lilla doktorinnan, som trots hon många gånger blifvit betjänad af dem, är alldeles imponerad af att se dessa herrar i sitt eget hus, där man hittills nöjt sig med den uppassning hennes nätta husjungfru kunnat bestrida.

Värden, som fört friherrinnan Lindow till bordet, konverserar och »trycker» gästerna en efter annan, medan han ger akt på, att hans lilla fru icke glömmet deras öfverenskomna ordning, så att ingen gäst skall blifva öfverhoppad. Gästerna småle och konversera, så man har alla skäl att tro placeringen lyckad. Men öfverstinnan är vid dåligt humör, emedan hon fått major Grip, som hon inte kan tåla, till bordskavaljer och doktorinnan Holmström är misslynt, emedan man gifvit kaptenskan Vall disponenten Stjernfält till bordskavaljer, men henne däremot endast ingenjör Karl-

ström, och gamle direktör Ros är ursinnig, för det han fått till bordsdam det fulaste fruntimret i sällskapet. Löjtnant v. Hall sprider emellertid solsken vida omkring sig och underhåller sina grannar med vanlig känd virtuositet. Fröken Hult — som i följd af återbud från fru Grip samma dag blifvit inbjuden — fyller, såsom skick och bruk fordrar med hänseende till ogifta damer d'un certain åge, platsen vid ena bordsändan och har den gamla döfva lektor Gren till bordskavaljer. Vid andra bordsändan tronar ett par medelålders herrar, hvilka tyckas taga bristen på dam med mycken ro och i blid gemytlighet låta sig rätter och vin väl smaka.

Värdinnan småler till höger och vänster. Nu ler hon mot baron Lindow, som säger henne komplimanger för den sprängda gåsen. Men är baronens själ hos gåsen och legymerna så dväljes värdinnans i köket hos ostsouffléen, hjärpen och glacén. Mätte bara fru Nilsson få souffléen att höja sig riktigt! Så vänder hon sig hjältemodigt till höger med en liten anmärkning och ett småleende mot den gamle öfversten, hvilken, som vanligt, sitter tyst och beskedlig och sparar sig för hvad som komma skall. Ty såsom den så godt som själfskrifne kavaljeren till hvarje middagsgivande värdinna i den lilla staden, åligger det honom nästan såsom en samhällsplikt att föreslå tacksamhetsskålen för värdfolket. Och han tackfar som bäst valet bland de åtta, tio tal, han för på lager, och som han för hvarje speciellt tillfälle till husbehof stufvar upp och varierar.

Omsider kommer man till festens klimax, hjärpen, champagnen och värdens tal för de ärade gäster, som han för första gången har nöjet att se i sitt hus. Så kommer glacén, smidig och delikat, och då drar den lilla doktorinnan en lättnadens suck. Nu kan intet misslyckas, desserten står där lækker och retande och, såvida inte vaktmästarne rent af skulle tappa skålarne i golfvet, så vet hon inte hvilket olycksöde som skulle kunna träffa densamma. Och när den gamle öfversten aflevererar sitt skåltal, så småler hon af uppriktigt och rördt hjärta och har inte minsta tanke på att detta värtalighetsprof för henne är ett uppkok af samma fraser, som hon för ett par månader sedan hörde riktas till unga fru Viström, med hvilken hon nu står på krigsfot.

Men känner sig nu värdinnan segersäll och lugn, så har det i stället under en stund varit värdens tur att oroas; han riktar misstänksamma blickar på champagneflaskorna och fruktur, att han skall hafva beräknat för otillräckligt antal. Och champagnen kunde varit bättre, tyckte han sig känna, ehuru han snarare såg det på baron Lindows kännarmin, hvilken dock aldrig plägade uttrycka fullt gillande, när det gällde champagne. Herrarne vid bordsändan synas redan hafva fått hvad de kunna tåla, konsumtionen öfvergår nu till portvinet, och doktors öfvergående ångslan upplöses i harmoni.

Så reser man sig äntligen från bordet. Vid öfverstens tappra arm skrider den lilla doktorinnan, såsom en segerherre från en ärorik valplats, ut ur matsalens hetta till salongens svalka och ro. Och här gör nu den lilla frun under ett par korta lyckliga timmar på det älskvärdaste sätt les honneurs för stadens notabiliteter. Och fast inte konversationen är så särdeles spirifuel eller

intressant och ännu mindre blir det, sedan herrarna drypa af till cigarrer och kort, är doktorinnan dock nöjd, och hennes glada lynne och liflighet endast stegras i den mån sällskapets aftager och mattas. Så gör äntligen tébrickan sin rund, och snart där-efter börja gästerna taga afsked. Först sedan den sista af dem aflägsnat sig, känner doktorinnan, hur outhärligt trött hon är, och huru stor spänningen, att allt skulle aflöpa väl, varit.

Under det gästerna vandra hemåt och kritisera tillställningen och sällskapet — fru Stjärnström finner den förra anordnad öfver Vitts tillgångar, och friherrinnan Lindow anser, att det senare varit en smula blandadt — sitta man och hustrun nöjda och tillfredsställda öfver en väl fylld samhällsplikt och göra — af praktiska skäl — upp att gifva ännu en middag, innan många dagar hunnit förgå.

Men när den dagen inträffar, befinnes herrskapet Berggren förhindrade, fru Karlsson opasslig och herrn nödsakad att företaga en affärsresa. Fru Lindgren infinner sig, kylig och syrlig, och fru Holst i en lätt satirisk stämning. Och i stället för de gamla välvilliga vännerna är det ett sällskap arga kritici, som slår sig ned vid doktor Vitts gästfria middagsbord. Den lilla doktorinnan, som har ömtåliga känslspröt, finner sig tryckt af den ovilja, som ligger i luften. Endast tant Boström är lika vänlig som någonsin, fast fru Vitt känner det, liksom om hon emellanåt betraktade henne med spörjande uttryck. Gubben Boström pratar på, obekymrad och ogenerad som vanligt, och håller tillika med värden, som äfven är oberörd af den allmänna misstämningen, humöret och målon vid makt.

Soppan är kall och mayonnaisen tunn. Fru Vitt, som vet med sig att ingen möda lämnats ospard för att göra denna middag lika fin som den förra, känner sig förföljd af ett oblidt öde. Och deras vänner, som aldrig intagit en finare middag hos dem och under andra omständigheter skulle funnit allting förträffligt inklusive soppan och mayonnaisen, äro så uppdrifna i sin känslighet, att de äfven finna krusaderna fadda och orren torr. Fru Vitt känner sig såsom allt annat än segerherre, då hon vid den hederlige farbror Boströms arm lämnar sitt eleganta middagsbord. Hon är en liten godsint, men föga humoristisk själ samt ytterst känslig för ogillande. Och hon har en tryckande känsla, liksom firade de något slags begängelse öfver sin första uppsättning af vänner. Och då tant Boström, som vanligt, kysser henne vid afskedet, får hon tårar i ögonen af ledsnad och ånger öfver att den goda gamla frun blifvit inrangerad bland deras sekunda-umgänge.

»Hu, hvad det varit misslyckadt, bakvänt och ledsamt i dag,» utgjuter hon sig för mannen, då gästerna äro gångna.

»Tycker du det,» säger han förvånad. »Jag tyckte maten var utmärkt, och gubben Boström är då väl så rolig som gamle öfversten.»

»Ja, men de kände sig förbigångna och stötta till höger och vänster.»

»Det är verkligen svårt, om folk skall känna sig förolämpade af att blifva bjudna på en god middag,» säger doktorn gäspande.

»De ville förstas varit bjudna häromdagen i stället.»

»Nå, herre Gud! Vi få väl slå ut vägarne då till nästa fête,» svarar doktorn, som knappt är medveten om den svaga dragning mot samhällets höjder, han på senare tiden börjat erfar, och följaktligen ej besväras af några skrupler.

Men hans lilla fru, som till fullo inser, att hon är ett världens barn, gör sig i stället bekymmer och förebråelser med hela den lättroddhet, som ligger i hennes natur. En lättroddhet, som ofta kommer henne att känna sig betryckt och gör henne snar till ånger öfver sina små förseelser, men ännu oftare snar till återfall, tillgänglig som hon är för världens lockelser.

Vår pristagarinna.

Det har bekräftat sig, att Idun med fröken *Annie Quiding*, författarinnan till vår prisbelönade roman »Hvidehus», ännu engång haft nöjet i ljuset framdraga en spirande, hittills undanskymd ung talang. Vi ha mottagit ett älskvärdt litet bref från pristagarinnan, hvori hon uttrycker sin glädje öfver den oväntade framgången, »en oskattbar handräkning redan vid första steget på den litterära banan, som ju för så många unga författare är ytterst svårtillgänglig».

Hvad fröken Quiding förofrigt meddelar om sitt litterära arbete och sin person spara vi att foga som ram kring det porträtt, hon godhetsfullt lofvat taga för våra läsarinners räkning.

Den intressanta debuten sysselsätter emel- lertid redan lifligt den allmänna uppmärksamheten. Tidningarna landet rundt omnämna densamma, och i Malmö, fröken Quidings hemvist, har redaktören för den stora dagliga »Malmötidningen» personligen skyndat sig att interviewa henne. Ur denna skildring tillåta vi oss anföra följande:

Ett kortfattadt telegram i går morse berättade, att fröken *Annie Quiding* i Malmö vunnit första priset, 2,000 kr., i tidningen Iduns romanpristävling.

Har därmed den svenska litteraturen fått ett nytt namn? Det är frågan. I allmänhet fäster man ej så stor vikt vid pristävlingar af detta slag. Men genom en stor — fast sällsynt — händelse har tidningen Iduns pristävlingar fått en större betydelse än andra sådana. Det var nämligen genom Idun som Selma Lagerlöf upptäcktes och den svenska litteraturen plötsligt vann ett nytt och lysande namn.

Aldrig glömmar jag den sensation, som uppstod inom litterära kretsar i Stockholm, då manuskriptet till »Ur Gösta Berlings saga» cirkulerade ur hand i hand bland de mest intresserade. Det var sent en afton jag fick låna den lilla luntan — det prisbelönta arbetet var blott ett utdrag af den senare utgifna digra romanen — och med girig ifver grep jag mig i nattens stillhet an med läsningen. De första sidorna framkallade först ett löje, detta förvandlades snart till förvåning, därpå till det mest spännande intresse, som kulminerade i den mest lefvande entusiasm. En ny, frodig, lefvande och sprudlande talang, ett verkligt geni, uppenbarade sig utan tvifvel i dessa blad. Alla som läste dem voro öfvertygade därom, och Selma Lagerlöf har icke kommit denna öfvertygelse på skam.

Skall *Annie Quiding* lyckas lika bra? Hvem vet det? Det vore egendomligt, om Idun ännu en gång skulle göra en så stor upptäckt. Men det är ju icke omöjligt.

Fröken *Annie Quiding* är ett Malmöbarn. Hon är yngsta dottern till framlidne rådmän N. H. Quiding. Hon har sålunda litterärt påbrå, ty fadern var på sin tid den anonyma författaren till ett socialt verk »Slutlikvid med Sveriges lag, af *Nils Nilsson arbetskarl*», ett verk som, när det framkom, förbisågs och först många år därefter drogs fram ur bibliotekens gömmor af ingen

mindre än August Strindberg. Det är ett af de få och första försöken i svensk litteratur till en genomgående kritik af det nuvarande samfundet och förslag till ett nytt på ett slags kommunism byggt samhälle.

Men fröken *Annie Quiding* delar icke *Nils Nilssons* syn på tingen och människorna. Hon är djupt konservativ till sin lifsåskådning och i sin nu prisbelönta roman »*Hvidehus*» framlägger hon en del af de åskådningar hon hyser.

Jag gjorde henne i går ett besök för att lyckönska henne och höra något utförligare om romanen. Jag fann fröken *Quiding* ännu helt, fast naturligtvis glädt, öfverraskad af framgången.

Om innehållet i »*Hvidehus*» kunde hon icke gifva något utförligt referat. Det är en modern samfundsroman från våra dagar och spelar på ett skänkt gods, *Hvidehus*. Hjalten är en adlig godsägare *Hvide*. Det är icke en tendensroman i detta ords egentliga bemärkelse, men författarinnan söker dock att i densamma uttala sina meningar särskildt om våra dagars litterära strömningar.

»Jag var så godt som besluten att aldrig offentliggöra något af hvad jag endast för mitt nöje skref,» sade fröken *Quiding* till mig med ett blygt leende. »Men så kom frestelsen i Iduns pristävling. Man kunde ju försöka!»

»Och nu,» frågade jag, »efter denna första framgång, nu tänker ni väl icke längre på att skriva blott för skrifbordslådan?»

»Nej! Nu vill jag försöka något mera.»

»Har ni några planer?»

»Ack nej! Detta är ju ännu så nytt, så öfverraskande.»

Jag förstod det så väl. Jag frambar mina lyckönskningar och uttalade mina förhoppningar om hennes framtid.

Hvem vet? Kanske *Anna Quidings* namn kommer att intaga en bemärkt plats i raden af unga skånska diktarnamn.

Gusten.

Med gamla tiders toner...

Fuarna Norries och *Ina Langes* musikaftnar under förliden vecka tillhörde utan gensägelse höstens intressantaste konstföreteelser. På tisdagens »vis- och romansprogram» funnos representerade så skilda framtoningar som *Stenhammars* pompösa musik till *Heidenstams* »Min stamfar hade en stor pokal», *Halldéns* med fleres burliskt uppslupna arrangement till *Frödings* bondvisor och — profstycken ur *Yvette Guilberts* varietérepertoar med dess nästan anarkistiska bottenont! Nog funnos kanske de som korsade sig inför denna djärfhet att föra »varietén» in i konsertsalongen, men vi instämna af hjärtat i den uppfattning, som i frågan uttalats af en af våra högst aktade musikkritiker: »Bättre än att rynka på näsan åt denna tidssmak är väl då att taga den i konstens och kulturens tjänst, höja den från kaféernas till konsertpodiets sfär, nobilisera den, betaga den all frivol bismak och gifva den en nationel innebörd af verklighetstyper, rörande eller komiska, där folket känner igen sig själf. Detta sker, när man så som hr *Scholander* eller fru *Norrie* sjunger *Dahlgrens* och *Frödings* visor.»

Huru som helst — en sant konstnärlig tolkning, smidigt fogande sig efter stämningarnas skiftning, gaf fru *Norrie* åt detta sitt program, och hon lyckades lyfta äfven dess skenbart hvardagsklumpigaste nummer inom gränsen för det äkta mänskligt kända, som väl dock egentligast bör utgöra rämärket äfven för konstens vida gebit. Och att hon tog sin publik med, därom vittnade otvetydigt dess varma och omedelbara bifall.

På fredagen hade programmet en helt annan karaktär — hade det senaste varit fladdrande nutidslek, var det nu genomförd historisk stil. Redan den läckra lilla textboken, med sina gammaldags vignetter och seriöst naiva herdescener — utförd på Iduns Kungl. hofboktryckeri — för-

beredde på den stämning, som Victor Andréns pensel och fröken Augusta Lundins toalettkonst framkallat på gamla Vetenskapsakademiens eljes så högskolestela tribun. En sirlig rococorumsinteriör, sidenblommiga gyllenmöbler, tvänne äkta mormorsmorsinstrument, en *spinett* och ett *clavicord*, med arkadiska Watteaudrömmar i de uppslagna locken — och som den lefvande själen i denna skimrande fram fruarna Anna Norrie och Ina Lange i styffrasande rococotoletter, pikanta moucher och mjällpudrade peruker.

Och när de så begynte fylla den lilla salongen med gamla tiders toner, än graciöst skålmska, än naivt känslamma, som med en fin parfym ur någon plötsligt öppnad potpourriväs af äkta *Sèvres*; när våra *fin-de-siecle*-trumhinnor, garfvade af storsadens döfvande hvardagslarm, spårvagnsklockors rassel och ångpannors flåsande, så småningom hunno vänja sig in vid de egendomligt spröda melodierna från dessa gamla instrument med en cicadas stämband, vid den bleknade och dock så färgskära romantiken öfver en Clément Marats, en Charpentiers, Grétrys och Monsignys tondikter — hur ljuft betagna läto vi oss icke gungas hän på dessa lena böljor från en fjärrskimrande kust! Det vill en utsökt finkänslighet till för att med våra dagars härdade konstnärshänder gripa efter dessa skära bubbler från gångna tider och — fånga dem, utan att krossa dem. Och det ländar så väl fru Norrie till den största berömmelse, att hon därvid så helt lyckades, som den accompagnatris, hvilken så förstående sekunderade henne vid den gulnade klaviaturen. Så illusorisk blef efterhand den stämning, som grep oss alla, att den nästan lade sordin till och med på våra applåder, hvilka denna kväll röjde något af den skygga andaktens försynthet och i hvarje fall voro milsvitid skilda från den banala claquens bullrande ihållighet.

För de många, många bland våra läsarinna, som ej kunna komma i tillfälle att personligen dela délicen af denna ovanliga musiknjutning under den tourné, de två konstnärinnorna nu företaga genom några af våra landsortsstäder, hade vi önskat gifva en, om ock ringa ersättning i en stämmingsbild från deras lilla rococosalong, med de två artisterna i full skrud och deras ålderdomliga instrument. Fotograf var redan vitalad och allt så godt som ordnad, då tyvärr oöfverkomliga hinder reste sig i form af den knappa tiden och konstnärinnornas redan planeerade resor. Vi hoppas dock, att de därmed ej ens själfva uppgifvit tanken på att vid *första möjliga läghet* låta kameran hufvasta en så minnesvärd bild ur vårt musiklif; och att de då *främst* komma ihåg Iduns läsarinna — därpå anse vi oss härmed ha tagit deras högtidliga ord.

J. N—g.

Huslig ekonomi.

Doktor Astrid Cleves föreläsningar på Stockholms högskola.

V.

Stärkelsens förvandling till dextrin och maltsocker inom djurriket underlättas genom brödet jämsning och gräddning samt den öfriga mjölfödens *kokning*.

Cellulosa, det sista af de öfriga kolhydraterna, är ett synnerligen allmänt ämne, som bildar växtens skelett, eller väggarna i växtens celler (där af namnet), och som längre än växtens öfriga delar motstår förruttnelse. Den förekommer oftast uppblandad med andra ämnen, men nästan ren hos bomullens långa, väl utvecklade och starka frukthår. *Bomullen* härstammar från Ostindien, men odlas nu med bästa resultat i Nordamerikas södra kuststater. Dess hår äro, sedda i mikroskop, lika långa, tillplattade, vrid-

na band. Fibrerna hos andra spånadsämnen se annorlunda ut. Ren cellulosa är hvit, mjuk, olöslig, motstår kemisk inverkan och brukas bl. a. vid *paperstillverkning*.

Rent svenskt filterpapper består af ren cellulosa. Råmaterialet utgöres af trä, hvars fibrer upplöses till en fintrådig massa, »trämassan», som renas och blekes; cellulosa, som ensam stannar kvar, utbredes i tunna lager och torkas till papper (olimmadt, poröst filter-, läsk- och tryckpapper). För att kunna användas som skrifpapper limmas det med en lösning af hartsvål och alun. Papper beredes äfven af *halm* och ännu bättre, af *linnelump*. *Linets* långa stamfibrer bestå hufvudsakligen af cellulosa. Genom att »röta» linet förstör man de öfriga ämnena, så att endast lintågorna stanna kvar. Linet är ett styfvare och tjockare spånadsmaterial än bomull. Andra spånadsämnen af cellulosa äro *hampa*, hvars fibrer, gröfre och längre än linets, ej blekas så väl som dessa (säckväf, segelduk och repvaror), *manilahampa* af pisangväxten, ljus, stark, glänsande, *jutehampa*, grof, luddar sig (mattor, kaffesäckar), *nässelfibrer* från kina (= kina-gräs), fint väfnadsämne, hvaraf äkta nåtteduk tillverkas (den vanliga är en efterapning), *nyze-ländska linet* af en liljeväxt och *palmfibrer*, t. ex. kokosfibrer, af hvilka sopporstar tillverkas.

Cellulosa utgör det brännbara ämnet i ved. Andra slag af bränsle äro *torf*, *stenkol* och *bergolja*. Ett bränsle, som innehåller mycket väte, producerar mycket värme. En mindre värmeeffekt åstadkommes genom på syre rikt bränsle liksom genom fuktigt sådant, emedan mycket värme åtgår till vattnets förgasning. Äfven i goda värmeapparater tillgodogöres endast 50 % af det utvecklade värmets. Vid jämförelse mellan de olika bränsleslagens värmeeffekt finner man, att 1 kg. *vätgas* förmår uppvärma 45 kg. vatten från 0 gr. till 100-gradig vattnänga, 1 kg. *lysgas* 18, 1 kg. *petroleum* 17, 1 kg. *stenkol* 12, 1 kg. *koks* 10, 1 kg. *brunkol* 6, 1 kg. *torf* 5—6, 1 kg. *bokved* 5, 1 kg. *björkved* 4 1/2, 1 kg. *tallved* 4, 1 kg. *träkol* 10 à 11.

Stenkolen innehålla mycket väte och åstadkomma hög värmeeffekt, koksen, som är föga vätehaltig, sprider mindre värme, men smälter ej likt stenkolen vid hög temperatur: hos brunskolen och torfven är syrehalten större, kolhalten mindre, vätehalten lika stor som hos stenkolen. Cellulosa är rik på syre, hvarför veden, som dessutom, då den är nyfädd, innehåller ända till 57 % vatten och, då den är »lufttorr», sällan mindre än 15 %, ej är särdeles bra som bränsle. Förvandlad till träkol, producerar den större hetta. Genom flottning minskas vedens brännbara ämnen med ända till 8 %.

Träkol åstadkommas genom ofullständig förbränning i milor; en del af veden förbrinner sakta på grund af den ringa lufttillförseln, en del torrdestilleras och kolet stannar kvar.

De af kolvåten bildade bränsleslagen frambringa högre värmeeffekt. Bergoljan, billig som lyse, är på grund af frakten dyr som bränsle, hvartill den användes vid Kaspiska hafvet. Nobelska bolaget eldar sina ångbåtar med bergolja. *Lysgasen* är ej billig som lyse (1 1/2 gånger dyrare än fotogenen), är ett godt bränsle. Ren *vätgas* är för dyr och svårhandterlig att brukas som bränsle.

Genom att behandlas med stark salpetersyra, förvandlas bomullen till s. k. bomullskrut, eller rökfritt krut, som med bomullens utseende för enar starkt explosiva egenskaper. Bomullens cellulosa innehåller inga rökbeståndsdelar, endast gaser. Behandlad med mindre stark salpetersyra, bildar bomullen kolloidum, som dels i form af en hinna, hvarå bilden uppfångas, anbringas på fotografiplåtar, dels, löst i alkohol och eter, täcker sår.

Celluloid är en massa, bildad af kolloidum, bomull och kamfer.

”Familjemeddelanden”.

Under rubriken »Familjemeddelanden» ha vi anslagit en bestämd plats på andra sidan i vår annonsbülaga för s. k. legala annonser och för dem fastställt ett pris, som rätt mycket understiger vårt annars beräknade annonspris, eller för födelse-, förlofnings- och vigselannons kr. 1: 50 samt för dödsannons inom ram kr. 5: — ett pris som måste betraktas som synnerligen moderat, då hänsyn tages till vår upplagas ovanliga storlek och den jämna och utbredda spridning tillkännagifvandet därigenom erhåller.

Redaktionen af Idun.

”En papegojfråga.”^{*)}

Ett svaromål af S. B.

(På särskildt uttryckt önskan af den värderade och flitiga medarbetarinnan på vår »svarafdelning», signaturen S. B., bereda vi här nedan undantagsvis plats för följande humoristiska inlägg i en fråga, som egentligen hör hemma i »de smala spalterna».)

Snälla »förklädda» moster Lisa!

Tack skall ni ha och det riktigt ändå för att äfven »S. B.» fick en »släng af slefven» i er vers i Idun här om sistens. Det kom som balsam på såret, tillfogadt af den för mig okända storheten »El Lepae» i nr 40, svar till nr 334. »Högmod går för fall», det är då säkert, och gläder man sig i sin enfald åt något beröm, strax blir man kväst. Om ni vill tro mig eller ej, så har jag just i sommar fått flere anonyma tack-sägelsebref för min mångåriga »välsignelsebringande verksamhet» i Iduns svarafdelning. Just som litet stolt häröfver, inbillade jag mig i min fåvitsko att mitt papegoj svar (!) i nr 27 äfven det lyckligen skulle undgå censuren, men o vel jag misstog mig. För att nu riktigt klarera situationen måste jag först i förtröende berätta moster, att jag någon gång litet otåligt frågat Iduns (med ovanligt stor tålmodspåse försedde) redaktionssekreterare, hvarför man skall bry sig om att så många gånger besvara dessa ständigt återkommande frågor om sjuksköterskekurser, gymnastiska centralinstitutet, hushållsskolor i staden och på landet, m. m.; han har då helt välvilligt fäst min uppmärksamhet på, att frågarinnorna sannolikt oftast äro nytillträdande prenumeranter vid nytt kvartal, och 1:a okt. var ju nytt kvartal! Då jag i Idun för den 7 okt. läste »El Lepae» »beriktigande», slog mig som blixten redaktionssekreterarens ord om nytillträdande prenumeranter. Den 7 okt.! Det var ju första numret på »nya kvartalet»! Hvilken skam för »S. B.» att just då få bakläxan i papegojfrågan! Säkerligen skulle de nya prenumeranterna, som ej alls kände till de gamla prenumeranternas mångåriga vän »S. B.», genast få misstro och agg till henne, inbillande sig att »S. B.» rent af hade till specialitet att föra Iduns älskvärda frågarinnor bakom ljuset. Kära moster! På samvete vågar jag påstå att detta ej är min specialitet! Om Iduns frågarinnor nu undra på min hastigt påkomna tystlåtenhet, så måste jag bekänna, att den härrör af, att jag nu i omkring 2 veckor förgäves grubblat på att kunna värdigt gifva »El Lepae» svar på tal, men kära moster, jag är en fridens människa, som ej vill komma i delo med folk, hvarken kända eller okända, därför har jag varit tvöhöggen, om hur jag skulle göra, ända tills jag fick läsa er vers om:

»— Nej, Olga, S. B., berömda vida,
de ha de klokaste råden gett.»

Se, då repade jag litet mod! Ack! den, som vore så lycklig som »Olga» ändå, som inte mig veterligt någonsin dabbat sig! Hör nu, moster Lisa lilla, ni är bestämdt en hjälpsam och beskedlig människa! Hjälp mig nu ur klistret, så jag icke kommer ur askan i elden för min djärfhet att skriva till er, som jag icke alls heller känner. Undras mig, om ni, som väl är mångens moster, handelsevis känner den där papegojvisa »El Lepae»? Om ni möjligen gör det, så säj na, att jag visst inte vill förgifta hvarken »Kurre» eller någon annans papegoja! Bevara mig väl från dylikt! Men när nu »Kurre» bad någon »fågelvän» lämna upplysningar om papegojors skötsel och mat, var jag nog naiv att svara, därför att jag är »fågelvän» och trodde då, att jag begrep papegojfrågan. Det var dumt af mig, jag erkänner det villigt, och mig till straff och androm till vagnagel måste jag fram med min stora förödmjukaude bekän-nelse: Kära välsignade moster! Jag har ingen papegoja alls! Och efter hvad som nu skett, vågar jag ej ens tänka på att skaffa mig en dylik, fullkomligt inseende min oförmåga att sköta den! Då jag nu så hjältemodigt erkänt papegojbristen i mitt lilla hem, så hjälp mig barmhärtigt med en annan sak! Ser ni, uppriktigt sagt, är jag icke riktigt slängd i mitt moders-

*) Införandet försenadt på grund af bristande utrymme.

Juvelerare
K. ANDERSON
Jakobstorg 1

Ringar, Armband, Kedjor,
Broscher, Kedjearmband, Nålar,
Begär prisuppgift innan uppköp göres på annat håll.

Silfverarbeten,
Bordsilfver.
Modernast!
Solidast!
Billigast

mål, skam till sägandes, annars hade jag kanske blifvit »blåstrumpa». Säg mej, hvad menas egentligen med »beriktigande»? I min okunnighet har jag trott, att det betydde, t. ex. i detta fall, att rätta en faktisk felaktig uppgift i mitt svar. Men jag har ju aldrig sagt, att »papegojorna i fångenskap få äta kött» etc. Så här skref jag: »I fångenskapen vänja de sig vid kött och förtära sådant med begärlighet; de böra ej få för mycket kött, ty då bruka de ofta rifva af sig fjädrarna». Jag böjer mig för »El Lepaes» auktoritet V. Wiese, men dristar mig nämna, att mina uppgifter utom på personlig erfarenhet från flere af mina vänners papegojor stöda sig på arbeten af C. R. Sundström, Sundevall, Brehm m. fl. för att nu ej tala om Mathilda Langlet (se »Husmodern» s. 1032). Kära moster! Man bör ej ha horn i sidan till någon människa, men jag har »särskildt» horn i sidan till »El Lepae», därför att hon inkastat misstrons brand i min själ mot Math. Langlets uppgifters pålitlighet. Jag, som i »Aratal litat på »Husmoderns» förträfflighet! Skulle jag så grundligt ha misstagit mig? Känner ni fru Langlet, så trösta henne med, att hon har en olyckskamrat i Brehm, som äfven påstår att såväl sallad som kål är »lämplig föda». Mot »El Lepaes» påstående att det »t. o. m. är bevisadt, att sallad och kål verka som gift», kan jag ej bevisa motsatsen, men då måtte det väl i all världens dar vara ett »långsamt verkande gift», som den 85-åriga i hela sitt lif kaffedrickande gumman sade om kaffet, ty hos mina vänner finnes i 3:dje led en papegoja, som lefver och mår bra, fastän den icke allenast fått såväl sallad som kål, utan t. o. m. kött, dock det senare visst ej i öfverflöd, men inte vill jag därför påstå, att alla papegojor tåla vid den dieten. Nu får jag så ödmjukast be moster om förlåtelse för min långrandighet, men än en sak har jag på hjärtat, innan ni slipper mig. Skulle ni vilja vara så genomrar och säga »El Lepae», om ni händelsevis stöta på hvarandra, att jag sagt mitt sista ord i papegojfrågan. Som hon säkerligen har större erfarenhet än jag vis à vis papegojorna, afstår jag gärna åt henne att besvara frågorna på det området. Ej behöfva vi ta's vidare; nog räcker Iduns frågoafdelning till för både »El Lepae», mig och många fler. Adjö nu, kära moster Lisa. Heder och tack!
Stockholm i okt. 1898.

S. B.

P. S. Som vi kvinnor lära ha ett visst privilegium på att skriva P. S., vore jag dum, om jag inte begagnade mig däraf för att bedja er hälsa »El Lepae», att jag aldrig sagt att »potatismos och blötta skorpor» äro universalmedel mot papegojsjukdomar.

D. S.

Nämndemansmor om »öfveransträngning».

I nummer 36 af Idun läses en uppsats om öfveransträngning.

Jag befann mig på besök hos nämndemansmor, när det omnämnda numret af Idun anlände.

»Här är någonting för dig att läsa, kära Anna.» Nämndemansmor genomläste uppsatsen.

»Hvad tycker du?»

Hon log.

»De fina fruarna borde ut på landet och en gång få reda på hvad vi bondhustrur ha att uträtta för dagen, så tror jag icke, de beklagade sig öfver det lif de föra. När man är i arbete från kl. fem på morgonen till nio om aftonen, så är där icke tid till att blifva nervös, och ifall man känner sig uttröttad, inte är det värdt att tänka komma till en badort för det.»

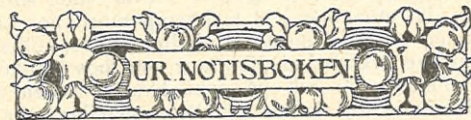
»Om vi skulle genom vår Idun låta dem få en inblick i ditt dagliga lif, så kunna de själftva anställa jämförelse.»

»Ja, gärna det, om du tycker det är något att tala om. Tala då om, att jag har två tjänarinnor till mitt förfogande. Mitt första arbete för dagen är att kl. fem på morgonen väcka dem. De skola då till half sju mjölka hvar tio kor. Till dess skall jag ha kaffe färdigt, som då serveras med smörgås till. Sedan gå min man och drängarne (tre stycken) i arbete. Pigorna få i bästa fall stanna inne till andra måltiden, som ätes kl. nio. De ställa då i ordning den, bädda och städa, och jag har att tvätta, kamma och kläda barnen, ge dem kaffe och laga i ordning matsäck åt de två äldste, som gå i skolan. Åt min egen frisyrr har jag icke tid att anslå mer än tio minuter. Jag hinner dock godt på den tiden slätkamma håret och reda ut och ordna min långa fläta, som jag är lite smått stolt

öfver. Sedan skola pigorna också ut att arbeta på betfälten, i trädgården, vid hö- och sädes-skörden, tröskningen, eller vintertiden inomhus med väfnung o. d. Jag är då ensam att verkställa diskningen efter tio och ibland femton personer och få middagen färdig till kl. tolf. Ofta får jag därvid ha lillen på armen eller åtminstone ha ett vaksamt öga på honom och de andra två barnen, att de icke anställa någon skada. Mellan kl. ett och två sofva drängarna middag, min man läser dagens tidning. Den ena pigan mjölkar och den andra diskar efter middagen, medan jag kokar kaffe, som drickes, innan de åter gå i arbete. Nu har jag kaffekopporna att diska och så laga i ordning en måltid till kl. fem. Min lilla Ellen kommer då från skolan och hjälper mig med den diskningen. Är det nu den dagen, vi skola ha stekt gröt till kvällsmat, vidtager ett stort lugn vid pass två timmar, och jag går in i stugan och sätter mig att under sysselsättning med en ofullbordad strumpa eller en dylik, som behöfver lagas, njuta af hvilstunden. Är det däremot den andra kvällen, får jag sitta i köket och röra i risgrynsgröten, så att svetten lackar ur pannan på mig. Dessa två timmar har dock sina behag, ty jag kan samtidigt läsa dagens tidning eller någon bok. Det är också den enda stund på dagen, som gifves att vederkvicka anden på. Vintertiden är det dock ledigare. Då sammanslås de två sista måltiderna. Pigorna ha då också oftast tid att diska efter hvarje måltid. — Half nio är kvällsmaten äten och allt arbete för dagen undandjordt. Jag skall då afkläda och söfva barnen. Det är min käraste sysselsättning, och dessa stunder af oblandad glädje, då våra små gifva far och mor godnattkyssen och läsa sin aftonbön, skänka mig vederkvickelse för dagens strapstatser. Så sitta min Anders och jag och prata en halftimme, tills sömnen manar oss i sång att få en välbehöflig hvila.

Där är en arbetsdag, som med få undantag är lik de öfriga.»

Nan.

Kronprinsessans moder, storhertiginnan af Baden, fyller den 3 december 60 år. Med anledning däraf väntas kejsar Wilhelm denna dag komma att afläggja ett besök vid badensiska hofvet.

En trotjänarinna. Innehafvarinnan af Meijers tvättinrättning härstades, enkefru Ch. Meijer, hade med anledning af sin dotters bröllop här om aftonen inbjudit hela arbetspersonalen, öfver 100 personer, till en enkel festlighet å inrättningen. Festsdagarna, som till öfvervägande del representerade det kvinnliga könet, trakterades under kvällens lopp på det frikostigaste med mat och dryck. En dubbel betydelse erhöell den angenäma festen därigenom, att inrättningens föreståndarinna och kassörska, fru Elin Lovisa Haglund, född Larsson, efter supen dekorerades med Patriotiska sällskapets stora guldmedalj, hvarvid principalen, fru M., i hjärtliga ordalag uttalade sin tacksamhet för den redlighet och det oförtrutna nit, som den värderade trotjänarinnan städe lagt i dagen under sitt ansträngande arbete. Fru H., som varit i tjänst på platsen i 20 år, innehar sedan 15 år tillbaka sin nuvarande befattning.

Den s. k. »Praktiska arbetsbyrån», hvilken grundades här i hufvudstaden förra hösten till ömsesidig förmån för den praktiskt arbets-kunniga, bildade, men behöfvande kvinnan samt hennes ekonomiskt bättre lottade medsysstrar, har under det gångna året visat sin behöflighet genom att flitigt anlitas från bägge hållen. Tyvärr måste den dock nu tillsvidare inställa sin verksamhet som själfständig byrå, då de i år fördyrade hyrorna omöjliggjöra anskaffandet af lämplig lokal. Till gagn för den publik, hvilken i ena eller andra riktningen sökt hjälp å byrån, meddelas, att den dock tills vidare uppehålls genom fru H. Rickert, Jakobsbergsgatan 7, hvilken förmedlar arbeten af alla för Byrån afsedda arter, samt att adresser till personer, som förätta dylika arbeten, föröfrigt kl. 10—11 f. m. meddelas genom fru Tea Burgman (allm. telef. 68 18), fru Elin Lindhagen (telef. Östern. 21 00),

fru Emy Samson (allm. telef. 61 97) och fru Laura Fitinghoff (Östern. 12 55).

Handarbetets vänner hade i måndags och tisdags sin sedvanliga höstutställning, besökt af en lika talrik som intresserad publik. Där förekommo både enklare, stilfulla arbeten och sannskyldiga praktverk i broderier på siden och linne, i flossa, gobelin- samt öfriga konstväfnader af alla slag. Bland de utställda föremålen må särskildt nämnas de under professor Clasons in-seende för Hallwylska palatset utförda gobelinväfnaderna till möbler, dörröfverstycken m. m., komponerade af professorskan K. Clason och fröken M. Sjöström, stolsbroderier i renässans af fröknarna Widebeck och Westberg, en matta i flossaväfnad, hållen i modern stil, en väggbonad i linneapplikation samt en praktfull portière, komponerad af hr G. Wennerberg.

För första gången funnos äfven utställda väfda gångmattor i norskt rödlakan samt i finskeväfnad. Som kronan på verket torde dock få räknas det för Wexjö kyrka beställda antependiet i purpur-sammet, guldbroderi och filetguipure samt ett enklare dylikt för Arboga kyrka, broderadt i silke och guld, det förra komponerat af fröken S. Gisberg vid Tekniska skolan i Stockholm, det senare af fröknarna Widebeck och Westberg.

Dramatiska teatern var i måndags kväll åter färdig med ett nytt program, som erbjöd det mindre vanliga intresset af tvänne inhemska nyheter. Som inledningspjäs gafs en liten dansk enaktare, »Guldkarossen» af A. E. Betzonich, en betydligt sentimental och uttänjd historia med det föga originella motivet: en gammal moder, som förtröstansfullt väntar sin Amerikafarne son. Den spelades emellertid förträffligt af fröken Åhlander, som den gamla damen och hr Johanson, hvilken gaf en karaktärsfull bild af en exotisk äventyrarfigur.

Härefter följde »Den rätte», »dramatisk bagatell» af Georg Nordensvan. En bagatell — må så vara, men en spirituell och roande bagatell och, äfven den, lyckligt framförd af fru Byström samt hrr Bäckström och Hansson.

Kom man så till »Sista skälmstycket», lustspel i 2 akter på vers af Fredrik Nycander. Det var en interiör från rococoens sirliga tid författaren här gaf i ledig och välgjord vers. Ej mycket handling just i de korta akterna — som föröfrigt mead fördel kunde ha sammangjutits till en — men romantik och klingande lyrik och två älskande par, som lyckligen »få hvarandra». Ett bepröfvadt gammalt recept alltså och godt befunnet! Fröken Janson och fru Hamrin, hr Perssonne och hr Johanson — se där de fyra unga, hvilkas ljufva suckan så harmoniskt sammansmälter i slutscenens ackord. Förut kunde nog en och annan dissonans förmärkas — ej blott de af författaren anbragta, utan de agerandes mindre afsiktliga i form af dålig memorering och suddig versbehandling. Men publiken var redan blickad, när ridån föll öfver så mycken framtidlycka, klappade snällt in både de spelande och författaren och drog sist sina färde, förnöjd med det hela.

Svenska teatern gaf i tisdags inför en nära nog fullsatt salong sin första föreställning af *Victorien Sardou's* historiska skådespel »Allt för fosterlandet», som för omkring tjugu år sedan uppfördes i Stockholm. Stycket, som trots sin brist på dramatiskt värde, är i hög grad sceniskt verkingsfullt, mottogs med ihållande bifall. Lejonparten af applåderna gällde fröken *Lundqvist*, som i den passionerade spanjorskan Dolores' roll gaf ett nytt prof på de möjligheter hon äger att blifva en tragisk skådespelerska af rang. Den som med henne delade aftonens triumf var hr *Lindberg*, som af greffen af Ryssoor skapat någonting sällsynt nobelt och gripande. Uppsättningen var äfven utmärkt präktig och verkingsfull.

Den ryktbara pariser-skådespelerskan *Jane Harding* kommer, om öfverfarten från Finland ej lägger hinder i vägen, att börja ett gästspel å Svenska teatern med eget sällskap fredagen den 2 december. Första aftonen uppträder hon i *Dumas' »La princesse de Bagdad»*. Dessutom

Agra Grädd-Margarin G. M. är bäst och billigast.

Agra Margarinfabrik, Christiania och Stockholm.

komma här att gifvas »L'aventurière» af Augier, »Le maître de forges» af G. Ohnet, »L'étranger», »La dame aux camélias» och »Une visite de nous» af Alexandre Dumas fils.

Hr Albert Lindströms orgelkonsert på söndag afton i Jakobs kyrka hade lockat en mycket talrik publik. Bachs långa preludium och fuga kom ej fullt till sin rätt, närmast nog som följd af templets grumliga akustik, men af programmens öfriga nummer anslog isynnerhet den vackra elegien för horn och orgel af den unge begåfvade komponisten *Hugo Alfvén* samt fru *Edlings* charmant utförande af en aria ur *Händels oratorium »Messias»*.

Herr Georg Schnéevoigts konsert å Musikaliska akademien i tisdags kväll hade förtjänat en fulltaligare publik, men det gemena höstrusket gjorde nog sitt till att hålla folk hemma. De som infunnit sig ångrade emellertid ingalunda sin afton. Hr S. dokumenterade sig som en verklig mästare på sin violoncell; i de större sakerna, såsom Jules de Swerts d moll konsert och Bruchs »Kol Nidrei», ådagalade han en gedigen musikalisk uppfattning, medan han i några mindre bravurstycken, Poppers »Spinnerlied» och »Elfen-tanz», Moszkowskis »Près du berceau» m. fl., briljerade med en aldrig svikande virtuositet. Bifallet var det allra lifligaste och den sympatiske unge konstnären belönade det till sist med ett extranummer. Hr J. Lang utförde synnerligen förträffligt pianostämman.

Fröken Karin Webers musiksoaré i tisdags hade endast till hälften fyllt Vetenskapsakademiens hörsal. Konsertens värdefullaste utbyte var utan tvifvel hr W. Stenhammars smärre pianonummer och den tillsammans med hr Zetterqvist utförda Beethovens sonat g-dur för piano och violin. Soirégifvarinnans arior och visor framfördes med en stor, ej illa skolad mezzosopran, men lämnade dock åhörarna i det hela oberörda genom sin brist på känsla och personligt temperament. Bifallet var också ganska matt och bar snarare prägeln af välvillig uppmuntran än någon öfvertygad hyllning.

Fru Agate Backer-Gröndahls konsert i går torsdag kunna vi först i nästa nummer närmare omnämna, då detta pressades redan på onsdagen.

Kamraten är den friskaste,

den ungdomligaste, den mest fosterländska af våra ungdomstidningar. Fråga Eder son eller dotter, hvad de helst önska till julklapp i år, och de skola svara som med en mun: Kamraten för 1899!

"Min man".

Skiss för Idun

af Elsa Lindberg.

(Forts. och slut.)

»... Det, som är omöjligt, är omöjligt...» bröt hon tvärt af honom... »Vi ska inte tala mer om den saken... Jag har ju *min man*...»

... Gif mig en cigarrett!... Ni lofvade ju att jag skulle få roligt på er supé... Ni håller just vackert era löften... Ni... Inte ett ord säger jag mer... förrän ni tar en annan min på er...»

Hon blåste ut röken rätt i ansiktet på honom, kastade bort cigarretten, som hon knappast hunnit tända, och blef så sittande med utskjutande liten röd körsbärsmun, smällande med klackarna i marschtakt mot bordsfoten.

Ett litet fnissande, gäckande skratt bröt tystnaden.

»Om ni bara visste, hvad ni ser komiskt ut... skulle ni inte sitta och hänga huf-

vudet så där... gamla karlen... Roa mig... roa mig! Jag har tråkigt... så tråkigt...» Hon sträckte armarna öfver hufvudet och låtsades gäspa... »Jag går aldrig mer på supé, när ni bjuder mig...»

»Ni kan naturligtvis inte hafva roligt, när er man inte är med,» sade han och försökte göra sin röst lugn...

»Min man! Han går aldrig på supé...» skrattade m:lle Curra öfvermodigt. »Efter konserten tycker jag för resten alltid, att det är skönt att bli af med honom på en stund.»

»Och han låter er verkligen alltid gå ensam?»

»Låter mig gå! Min man har ett så stort förtroende till mig. Jag lägger honom och täcker väl om honom och så går jag... Voilà tout!»

»Lägger honom?»

»Jaha! Lägger honom i hans lilla låda.»

»Lägger er man i hans låda...! Er man? ... Det är då...»

»Min fiol, ja, min Stradivarius!»

»Er fiol!...»

»Då, Curra! Då är ni ju inte gift... Bara er fiol...»

»Bara min fiol! Du stora, dumma gosse... Bara min fiol!... Se inte så där öfverlycklig ut, för då blir ni bara ledsen och tråkig nästa stund igen... Min fiol är min man... Och jag förblir honom trogen... trogen... Hör ni?... En man af kött och blod skulle jag snart ledsna på... det känner jag på mig... och så skulle det vara slut med den saken... Han skulle inte kunna kufva mig... Han skulle skämma bort mig... Och jag skulle pina honom... Men *min man*, det är något annat det... Hah pinar och plågar mig... han har makten öfver mig... Och jag är bara ödmjuk och älskar honom...»

Var ni glad, att jag inte nu säger — »ja» — åt er. Det skulle bli er olycka. Akta er för mig! Vet ni inte att jag är ett troll?...» Hon böjde sig fram mot honom, och hennes ögon skimrade gröna som smaragderna i det lilla guldspännet, hvilket i form af en orm bet samman tyllfichyn, som kantade klädningens fyrkantiga uringning.

»Curra! Curra! Hvarför har du förhäxat mig?» Han blef sittande med hufvudet doldt i händerna.

Hon satt stilla och såg på honom en stund, drog en liten otålig suck och steg så upp ur soffan. I sin skiftande lösa siddräkt, under hvilken hennes kropp rörde sig så dockliten och späd, gled hon fram till honom och lade bäge sina små händer — mjuka och inställsamma som katttassar — på hans nedböjda hufvud. Och hon talade till honom sakta och mildt, som till en sjuk.

»... Om han var riktigt snäll och stillsam skulle han få sitta bredvid henne i soffan. Ja, han fick behålla hennes ena hand i sina två stora, om han var riktigt rädd om den...»

Inte så hårdt... bara smeka den då och då... Det var en stor grace, att han alls fick hålla i den... Han skulle bara inte se så förtviflad ut... Inte skulle han bry sig om ett troll... ett litet troll... han som var så stor och stark och präktig... Det fanns ju så många stora, snälla, praktiska flickor i världen, sådana där riktigt genomhederliga, som bara hade en kärlek i hela sitt lif... Hon själf var en elak,

falsk liten satunge... Ja, hon kände hur han ryckte till för ett sådant fullt ord... men henne generade det inte alls att säga det... och att vara det... och inte kunde väl en sådan passa till fru åt honom... För resten var hon artist, och en artist skulle aldrig gifta sig... Förstod han riktigt hvad som menades med en artist... Nej, det gjorde han bestämt inte... Han trodde visst att alla, som utöfvade någon konst, voro artister... Nej, nej, nej, det var endast ett fåtal af alla dessa, som voro verkliga artister. En artist ägde icke så mycket som den allra minsta lilla bit af sig själf, för att kunna gifva bort den åt den han eller hon höll kär. En artist — en verklig artist tillhörde med andra hälften af sitt jag sin konst — den bättre hälften, som är ödmjuk och hängifven, som tål och lider och offerar allt, — den ena hälften ägdes af publiken — den andra hälften — den sämre, hvars lif är applåder och luft är smicker och som ej fördrager någon jämsides med sig.

Visste han hvad afunden vill säga?... Kunde han förstå, att en näktergal kan sjunga sig till döds för att öfverrösta en annan?... Hon kunde förstå det, hon, ty hon var artist...

»... Nej, om en artist gifte sig, kunde man lika gärna rycka tungan ur en näktergal... Det var det samma som att på en gång göra slut på alltsamma... Hon hade en gång gjort en konsertturné med en nygift sångerska — en stor präktig människa, en sådan där monumental skönhet, som passar att bära upp portalen af ett palats. Hvad var det man kallade sådana där skulpterade jättinnor... Ja visst, ja, karyatid... En riktig Valkyriatyp... med en stor, obändig Vagnerröst... som bredde sig ut på djupet, mörk som dödsfloden själf... Ja, och med allt det där hade människan gått och gift sig med en fet, snäll liten man, som inte intresserade sig för något annat här i världen än majonässås och tryffel och knappt räckte henne upp till skuldran... Visste han hvad hon gjorde hela dagen?... Skref bref och läste bref och läste bref och skref bref... Och när hon inte skref bref till honom eller läste bref från honom, så talade hon om honom. Hon brydde sig inte alls om sin sång mera... sprang bara midt i ett bref in på konsertestraden, öppnade munnen och lät den där stora, härliga altstämman kvälla fram bäst den kunde... Utan uppfattning och utan känsla... Hon var icke artist längre... Hon var gift...»

... Af hela den långa konsertturnéen hade hon ingen annan behållning än dåliga kritiker och en massa olika virkprof... ty hon hade en mani att virka af lakansspetsen på hvarje hotell, där de togo in. Hon skulle lägga sig till med linneskåp. Kunde han tänka sig en artist med linneskåp?... Visste han, hvad hon gjorde om ett par år?... Hon skilde sig... förstas... skilde sig från man och barn och linneskåp och alltihop... Men hon hade förlorat tid och blifvit glömd... Och att förlora tid och blifva glömd... det var det värsta för en artist.»

... Och den lilla glada m:lle Curra satt och stirrade framför sig med en gammal kvinnas världskloka ögon — — — — —

»... Jaså... han trodde att hon ej hade något hjärta, att hon bara vore ett troll och icke någon kvinna... Trodde han då, att det alltid kändes så lätt att vara artist...»

Försändes öfver hela riket. Begär priskurant. Många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant. **SPISBRÖD,** C. W. SCHUMACHER Kongl. hofleverantör. — 17 Norrlandsgratan 17, Stockholm. **Försök!** fullt jämförbara med de flesta specialhandlare i hufvudstaden. **CAKES** Guldmedalj, Stockholm 1897, för utmärkta brödsorter samt för framstående industriell verksamhet.

Vägghyra, Mal och Bakterier

utrotas af Aktiebolaget Desinfection

i rum, fartyg och bostäder, allt på stället — utan bortförande af möbler.

Kötel. 34. — Kontor: Fjellbergsgården 3 B. — Allm. Tel. 7494.

Tandläkare dir Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandinkturl

helt och hållet artist... Trodde han inte, att hon också ibland kunde längta efter en annans kärlek... en enda, som var stor och stark och lyfte henne så liten och lätt in i sin varma famn och bonade om henne, så att hon bara fick krypa in och ha det lugnt och godt och stilla... Visste han inte, att hon ibland kunde knipa sig själf i bara armen med naglarna, därför att hon icke kunde låta bli att gråta för sig själf i tysthet, när hon såg ett knubbigt, litet barn på sin moders arm... Kunde han tro, att hon ibland kände sig så obeskrifligt ensam, att hon skulle kunna skrika högt af smärta, och att det fanns stunder, då hon ibland alla sina diamanter, alla sina lagerkransar bara önskade att hon vore ett sådant där vanligt litet fruntimmer, som ingenting kunde i världen annat än älska och älskas? Kunde han tro, att hon ibland kunde sitta och längta som en galning efter att någon skulle komma och svepa en mjuk, varm sjal omkring henne, stoppa riktigt väl in henne, kalla henne för sin Curra, sitt lilla, hjälplösa lam och hviska så mildt och godt: »Du behöfver inte alls tänka på någonting... om det skall blifva fullt hus på konserten... om du skall få applåder... om du skall få goda recensioner... du behöfver inte alls tänka på någonting... Luta dig intill mig, jag skall vaka öfver dig... och taga hand om dig.»

Nej... nej... nej... Han skulle genast släppa henne! Hur vågade han?... vågade?... Det var ju bara en stämning, och stämningar hade hon hundra olika om dagen... Trodde han, att hon skulle sitta

länge med sjalen svept omkring sig?... Åh, det skulle bli alldeles för enformigt i längden... Det skulle minsann inte dröja, förrän hon kastade den af sig...

... Och ändå... det var så obeskrifligt sorgligt, att se honom så där förtvifad...»

Det fanns ingen annan än m:lle Curra, som kunde få ett sådant skiftande uttryck i sin röst och i sitt lilla, oregelbundna ansikte.

»... Hon höll verkligen af honom. — Det måste väl ändå fram en gång och därför sade hon det nu... Icke brydde hon sig om honom liksom de andra, därför att de bjödo på magnifika supéer och höljde henne med blommor och diamanter... utan därför att han var så stor och stark och ändå så ödmjuk och lydig... och hade sådana innerligt goda, trogna ögon. Alla de andra, de tyckte om henne för sin egen skull... det visste hon nog... Men han, han höll af henne på sitt sunda, stadiga vis bara för hennes skull... Åh, det kände hon... Därför hade hon också talat till honom, så som hon aldrig talat till någon och hon ville så gärna att han skulle förstå henne...

... Hon ville berätta honom något... och han skulle lofva, att höra snällt på...

... När hon var en liten flicka... riktigt ful... jo... jo... ful och outvecklad... alltid knuffad och misskänd... och gick i skolan... då lärde hon sig förstås ingenting... ty då liksom nu brydde hon sig icke om något annat än sin fiol.

Men en gång fingo de läsa grekisk mytologi och man berättade dem om vestalerna, som alltid måste förblifva jungfrur.

... Det hade gjort ett underbart intryck på henne... Han skulle kanhända bara skratta, han. Men hon trodde på det lika fullt och orubbligt fast nu som då, när hon var en liten flicka. — Konsten var den heliga elden och den, som fått den minsta lilla gnista där af att vårda, måste förblifva vestal.»

Förstod han henne nu?

Hon drog varsamt sin lilla hand ur hans. Han skulle nog lära sig att öfvervinna det... Lifvet lär en så mycket... Lifvet är ofta så sorgligt...

... Hon skrattade så ofta, hon, bara för att inbilla sig och andra att det var idel lustighet... idel lustighet... Han skulle också skratta...

Och hon fyllde hans glas och sitt — häftigt, så att champagnen steg öfver brädardarne, skummade och yrde, liksom därinne funnes tusende, små onda andar, som ville ut.

Hon höjde det våta glaset högt öfver sitt huvud.

»Jag dricker min mans skål! Hans skål!» Med tillbakaböjdt huvud och spända halsmuskler tömde hon glaset till botten.

Innehållsförteckning:

Prinsessan Thyra af Danmark; af Adolde Nauckhoff. (Med porträtt.) — Borgfröken; poem af Anna Knutsson. — Förtrolighet mellan barn och föräldrar; af Torä. — En middag; en litbild för Idun af Hälla. — Vår pristagarinna. — Med gamla tiders toner... af J. N-g. — Huslig ekonomi; efter dr A. Cleves föreläsningar. V. — Från Iduns läsekrets: En papegojfråga; ett svaromål af S. B. — Nämndemansmor af »Överanssträngning». — Ur notisboken. — Teater och musik. — »Min man»; skiss för Idun af Elsa Lindberg. (Forts. o. slut.) — Tidsofdrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Hur allting dock växlar i världen. Hur mycket som ändrar gestalt. I dag hvilat lugn öfver fjärden, I morgon i uppror är allt. Se solen, hur vänligt den lyser, Så brännande het är dess glöd, Dock — snart den sig gömmer, man fryser, Naturen nyss liffull — är död. Se där två uppriktiga vänner, Som alltid i sällskap man fann, Nu knappast hvarandra man känner Och helst de undvika hvarann. Så strålände ljus är ju dagen, Man tror knappt förändring kan ske, Men mörker på ljus är ju lagen Det växlar i väl och i ve. I dag ät en kvickhet du skrattar, I morgon du finner den fadd, Och bäst som man lycklig sig skattar, Kanhända i nöd man är stadd. Se här några prof på mitt hela, De tala nog själfva sitt språk. Hvad roll jag däri nu kan spela Det finner du snart utan bråk. Ja, bokstäfver tretton är klafven, Se så, nu jag hjälpt dig på trafven. Hvad finnes på kappa och rock? Hvad stundom är lika med »pock». Hvad säkert i spisen du finner. Hvad blir den, om däri det brinner? En flod uti Ryssland vi ha'. Tre räkneord sedan vi ta'. Ett verktyg i läkarens händer. Hvad ett blott man tager i sänder.

Hvad frasar så präktigt ibland? Hvad hänges att torka på strand? Den äldste af gudar i Norden. En man som drar nytta af jorden. Hvad stundom i skogen man ser. Hvad plär man gå upp på och ner? Hvad oftast på bössan ju sitter. Och hvarifrån ofta hörs kvitter. På hvad man ett arbet' kan få. Och se'n hvar på smeden plär slå. Ett djur bland de nyttiga, ringa. Ett annat som skyggt brukar springa. Ett ljud som du ofta nog hört. Hvad säkert till hemmet dig fört. Två husdjur. En del af det hela. Hvad aldrig i flaskan får fela. Familjemedlem. Så en fisk. Hvad mången till själen gör frisk. Försvarsmedel brukadt af många. I hvad plär man björnen ju fånga? En del af ett kreatur se'n. En buske hvad kallar du den? I torka hvad blifver då fatet? Hvad önskar du nu uppå pratet? *Moster Lisa.*

Bortplockningsgåta.

Från det gifna hufvudordet borttages en bokstaf i sänder, så vald att man med de återstående bokstäfverna alltid kan bilda ett nytt ord, eller en annan form af det förutvarande.

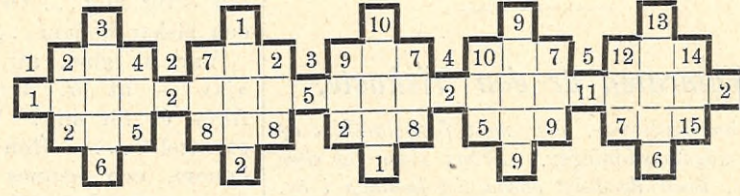
Hufvudordet:

Det återfinnes öfverallt, I hem, i kyrkor, på muséer, Kan verka rikt, kan verka kallt, Allt efter mästarens idéer. Groteskt ibland — ibland så fint, Att blicken tjusad därvid dröjer. Det oftast är en kvinnlig hand, Hvars konstnärsgrepp däri sig röjer.

Andra ordet:

Om vi en bokstaf låta gå, Vi få en maskulin benämning,

Geografisk kedjegåta.

Siffrorna i hvarje kors utbytas mot bokstäfver, som bilda fem geografiska namn med början från midtrutorna. Namnen äro: 1) trakt i Italien, 2) stat i N. Amerika, 3) dito dito, 4) stad i Skottland, 5) berg i hög-Asien. Äro de fem orden rätt funna, bilda bokstäfverna i de sex midtrutorna namnet på en stor engelsk koloni i N. Amerika. *F. M. C.*

Och mannen vi därmed förstå Bör icke vara oss en främling.

Tredje ordet:

På scenen kunna vi det se Samt på en fotbal likaledes, Men äfven i den »atelier», Som af »la haute volée» tillbedes.

Fjärde ordet:

På vatten bjuda jag nu vill För den som kan till södern fara, Och önskar någon saft därtill, Finns där citroner — plocka bara!

Femte ordet:

Med typer tre vi än ha kvar Skall nu ett präktigt storverk göras, Och om vi endast bygga bra, Kan en armé däröfver föras.

Sjätte ordet:

Med återstoden än en flod, Man dock citroner där ej plockar. Nu tack för sammanvaron god! I största ödmjukhet jag bockar.

Fix.

Ordgåta.

Tag 6 ord, hvilkas begynnelse- och slutbokstäfver bilda namn på 2 slags sötsaker. Orden äro: 1) en härskare, 2) något obehagligt, 3) frukt, 4) ett läte, 5) växt, 6) sädeslag. *Reseda.*

Lösningar.

Logogryfen: Knappnål: lapp, kåpa, låna, plank, käl, napp, än, knapp, Fal, påk, pank. Charadvisan: Haf-rem-jöl. Skärningsgåtan: Svante, Alarik, Vera, »anka», stål. Aritmoremet: Portnyckel: ty, ny, Jo, not, Per, nyck. Konsonantförändringsgåtan: Mandel, mantel. Apokopen: Linda, lind, lin.

Klädningar, Kappor, Rockar, Herrkostymer m. m. kemiskt tvättas och färgas, utan att söndersprättas. Billiga priser. Vålgjordt arbete. HILDUR ANDERSSONS Ullspinneri- & Skrädderiaktiebolag. Oxtorgsgatan 16. Filial: Hornsgatan 1. — Allm. Tel. 30 435. Rikstel. 163. Allm. Tel. 76 53. Gods afhämtas tacksamt afgiftsfritt.